

[Kjer Rasmussen.]

rigsministers fremsættelse, kan man se, at det har han i hvert fald ikke gjort. Ikke ét eneste sted forsøger indenrigsministeren nemlig at nærme sig en samfundskritisk holdning, og det er vel også ret svært for en konservativ, det må man vel erkende. Men det er naturligvis ingen undskyldning for at lade være. Mon det dog ikke efterhånden er ved at gå op for magthaverne i dette samfund, at ungdommen eller i hvert fald en stor del af den nægter at lege med på de givne præmisser? Karrieremageriet, succesen, forbrugerismen afvises ganske enkelt som en målsætning. Man vil have lov til at være mennesker, og med henblik herpå søger man sine egne adfærdsformer, herunder brugen af cannabisprodukter — og jeg må sige én gang til, at fordi et menneske ryger hash, er det ikke ensbetydende med, at vedkommende er narkoman. Dette være sagt med særlig adresse til den radikale ordfører, fru Else-Merete Ross.

Vi synes altså stadig væk, at der fares forkert frem i spørgsmålet om brugen af cannabisprodukterne, og det er mit partis agt at give folketinget lejlighed til specielt at diskutere denne problematik engang med det første i det nye år.

Hanne Reintoft: Siden vi sidst havde narkotikadebat her i tinget, kan man desværre ikke sige, vi er nået langt, hverken med forsknings- eller behandlingsresultater. Vi synes nok, psykiatrien har svigtet i et vist omfang, idet man fra sagkyndig side har været meget væklende over for, om hash skulle frigives eller ikke skulle frigives, om det var farligt eller ikke farligt. Jeg synes, man har været både hjælpeløs og famlende i sine behandlingsforsøg, og vi må vel også sige, at det er lykkedes at gøre nogle af statshospitalerne til de bedste forhandlingssteder for narkotika overhovedet. Videnskaben er dog nok undskyldt. Det er næppe behandling, der løser vores efterhånden store og triste narkotikaproblem.

Det største problem er, at narkotika kommer over grænserne. Nogle lande formår at undgå det, og det burde vi også kunne.

For det andet, og det er det vigtigste, er hele problemet: det, at der må skabes et samfund, der kalder på fællesskab, på ansvarsfølelse og på meningsfyldthed. Inden-

rigsministeren skriver et sted i sin forelæggelse, at de unge skal have adgang til meningsfyldte aktiviteter. Kunne vi ikke få en forklaring på, hvad en meningsfyldt aktivitet er? Det er jo en floskel. Jeg har selv i en årrække haft med unge mistilpassede at gøre. Det drejede sig dengang vel ikke om narkotikaproblemer, men om andre vanskeligheder, mest prostitution og kriminalitet. Det er min opfattelse, at den gruppe, der dengang gjorde oprør mod samfundet, et trist og blindt oprør, der ikke havde megen udsigt til nogen som helst succes, på mange måder er det samme klientel, som i dag tager narkotika. Jeg tror altså ikke, det i og for sig er større, nye grupper. Det er de grupper, der altid har bragt sig i konflikt med samfundet på den ene eller den anden måde. Det er unge, svagt udrustede hjemmefra, med psykiske vanskeligheder og et fordrejet forhold til samfundet. Det er også meget svært — jeg er tit selv kommet til kort over for problemet — at forklare en sådan ung person, at der er noget som helst meningsfyldt i f. eks. at stå på en fabrik i 8 timer af dagen og lade sig udnytte til glæde for arbejdsgiveren til underbetaling og nedslidning af sig selv, når man intet fællesskab kan se, ingen målsætning, ingen mening.

Hvorfor bedøver mange unge sig selv med narkotika? Jeg synes, svaret er let at finde. Det er ikke svært at forestille sig, hvordan man i pubertetsalderen har behov for ordentlige boligforhold og gode uddannelsesmuligheder for at skabe ordentlige rammer for sin personlige udvikling. Vores samfund kan imidlertid slet ikke løse bolig- og uddannelsesproblemerne. Specielt de sidste tårner sig jo op, og regeringen er netop her ganske ude af stand til at imødekomme de unges behov. Resultatet er, at flere og flere unge bliver passive og opgivende og tvinges ud i brug af euforiserende stoffer. Med de ulykkelige boligforhold og den tiltagende boligspekulation og adgangs begrænsning til de høje uddannelser, der gør HF-uddannelsen, lærlinguddannelsen og mange uddannelser meningsløse, stiger utilfredsheden, ligegyldigheden og dermed desværre også behovet for de til landet indførte euforiserende stoffer.

Før samfundet har løst de boligmæssige og uddannelsesmæssige problemer, bliver vi i hvert fald ikke fri for stofmisbrugerne. At